

"උපුල් නුවන් විදහා" අය සනාථයා නම මොනාලියා" පන්තිද ප්‍රමුඛ සිත්පුවත් කවියක් කරන්නට පටන් ගත්තා.

"සිත්පු කියන්න නම් කාටත් වාගේ පුළුවන්. අතින් අයට අනගෙන ඉන්න තමයි අමාරු!" පිත්සල පන්තේ නායකවරු වන්නගෙ අදහස ඉදිරිපත් කළා.

"ඒ සිත්පු කිව්වොත්, සිත්පු නායකා කළොත් අනගෙන ඉන්න පුළුවන්!"

"ඒක හෙවෙයි; දන්නවා ද මොනාලියා කියන්නෙ කවුද කියලා?" පිත් කෙඳි වික කෙලින් කරගෙන ඇහුවා.

අහේ කාඩු!

"මොකක් මන් නොදන්නේ. තමුත්තරෙගෙම සනුනුරේ කෙනෙක්නේ. නම ලොකෙඩ් ඩා වින්ඩ්!" පන්තිදත් අහ හැරියේ නැ පිත්තෙ කඩඉම් ප්‍රශ්නය.

"මොනාලියා කියන්නේ ලෝකෙ වැඩිම දෙනෙක් දන්නා හදුනන මුතුණ හැටියටයි පොත් පත් කියන්නේ. ලොකෙඩ් ඩා වින්ඩ් අහේ මිය වාගේ පිත්තරු විතරක්ම නෙව්. වෙන වෙන විකයන් වලට අදාල කටු සටහන්, සැලසුම් වගේ දේවල් උත්තරෙන ඇත්තේ නව නිර්මාණ විදියට. විශේෂයෙන්ම යන්ත්‍ර සූත්‍ර වගේ දේවල්. උත්තරෙන ඇදපු කාස විවිධේන රූප සටහන් අදටත් බොහොම දේවල්වලට ලාභවන විදියට පවා යොදාගන්නවා" තමන්ගෙ ආශය දේවල් කරපු කියපු ලෝකෙ උත්තරු පැරැන්නෙක් ගැන පිත් කතා කළේ බොහොම ඉහලින්.

"කොහොමත් අපේ දෙයක් කරන්න අර ඇදින කොට ඇදින වැඩේත් හැකවම බල තමයි. ගෙයක් පොරක් හදුනනකොට මුණත් ඒලෙකත්, සැලසුමක් ඒපාය" පන්තිදත් එකම මුණා. "මය කිව්වමයි මතක් වුණේ. ලොකෙඩ් මහත්තරන් ඇත්ත කටු සටහන් වගේ මෙල්බර්න්වල ඉන්න අපේ කෙනෙක් ඇත්ත කටු සටහනක් මේ ඉහලි මට ලැබුණා..."

"ඒ මොකක්ද ඒ? අපිටත් සිංගක් පෙන්වුවො..." පිත් කොහොමත් තමන්ගෙ විෂයය ගැන උනන්දුයි. පන් තමුත්තරෙ ලිපිගොනු අතරින් ඒ 4 කොටසක් අතට ගත්තා.

"වෙනිකයක හරස්කඩ රූපයටගනක්! කොයිතැනද අපේ මේ?" පිත්ට පුළුවයි.

"මට ඕක උනෙක ප්‍රයත්න මෙහිකිසි මහාවර්ෂයකුමා. උත්තරෙනගෙ පෙට්ටිගම ඇතුලෙ තිබ්බෙයි නොයක උන්නේ." මෙත්තීස් මහාවර්ෂයකුමා මෙල්බර්න් විස්ථවිද්‍යාලයේ සිවිල් ඉංජිනේරු අධ්‍යාපනයේ උනන්දුවක් සිවිල් ඉංජිනේරු විද්‍යාව (Structural Engineering) මෙල්බර්න්වල "වේස්ට් තේරි" පාලමේ වැඩි දියුණු කිරීමේ ඉංජිනේරුමය

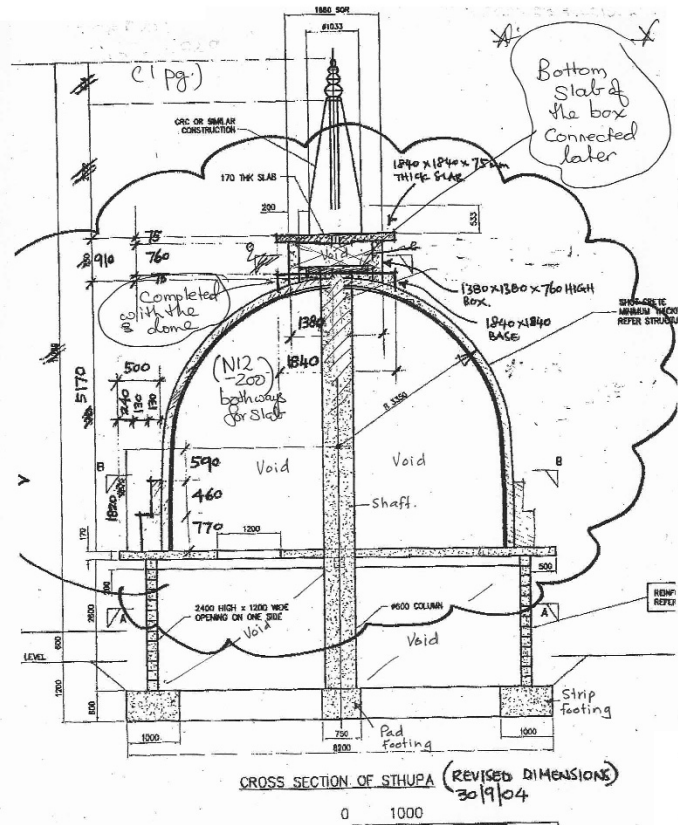
හැටියට ධම්ම සරණ විහාරස්ථානයේ වෛතසයේ වැඩට උර දුන්නා.

"වෛතස හැදවේ අමුතුම විද්‍යාවක. උත්තරෙ නිර්මාණය වුණේ කොන්ක්‍රීට් කටුවක් විදියට. ඇතුලෙ කිසි හරියට පොල් කටුවක් මුණින් අතට වැනුවා වගේ. ඕකට සැකිලි ඉදි කිරීමේ ඉංජිනේරු විද්‍යාවේ (Structural Engineering) "ෂෙල් නියර්" (Shell Theory) කියන න්‍යායයි යොදාගෙන කියෙන්නේ. පොල්කටුවකට විතරක් නෙවෙයි බිත්තර කටුවකට මුණත් එක අතකට දෙන වැඩ බලයක් පිටවනක. බිත්තර දරා ගන්න ඒ කටුවේ හැඩය නියම ඇති වෙලා නියම කෙරියය පුළුම් කරගෙනයි මය න්‍යාය හැඳිලා කියෙන්නේ. කළුතර වෛතස රාජයා ලොකෙඩ් මේ විදියට

පිත්, පන් ඉස්සරන හරි බර ගැනුණේ කතාව දිගටම අනගන්න උනන්දුවෙන්.

"ඇත්තටම ලියනකොට උත්තරෙන "මොනාලියා" ව ඇත්තේ ක්‍රිස්තු වර්ෂ 1503 දී විතර. ඒත් ලොකෙඩ් අපේ පැරැන්නේ මේ වගේ සැලසුමක්වත් එකක ලොකු ලොකු දේවල් කළේ ඊට බොහොම කලියන්න! දේවනම් පියනියේ රජතුමා අනුරාධපුරේ නන්දන උයනේ ඊපාරාමය ඉදිකළේ ක්‍රිස්තු පූර්ව 250ත් 210ත් අතර කාලයේ දී. පොත් පත්වල සැලසුමක්වත් ඇතුලා නොතිබිනි"

මුණා. අපි මේ කතා කරන වෛතසය ඉදි කරන වැඩේ කරන්න ඕන කරන ඉංජිනේරුමය න්‍යායය කිරීම කරලා, සැලසුම් කරලා, ඉදිකිරීමේ වැඩවලදීත් වගේ අතින්ම මුල් වුණේ ඉංජිනේරු කණ්ඩායම. ඒ වගේම ඉදිකිරීමේ වැඩවලදී ඒවාට අදාල හැම දේටම විහාරස්ථානයක සභාව මුල් වෙලා හැමෝම එකවරින් සම්බන්ධ වුණා."

"හැබැයි ලොකෙඩ් නම් හම යන්නේ වෙන අයගෙ. නම යන්නේ තවත් කට්ටියකගේ." පිත් කතාවට අලල කිව්වා.

"මේ කොතනත් පෙරහැරේ යන අලිය, කොට ඇදින ඇලිය කියලා දෙකොටසක් ඉන්නවනෙ. මාරුවත් විකුමකිය මහත්තයා "කළුතික පෙවීම" පොතේ මේ විදියට කියනවා; "එහෙත් අපගේ සිත් ඇදෙන්නේ එවැනි දේ කෙරෙහි නොව පිලිම, ගල්ලිම, ආගන්ද ආදිය කෙරෙහිය; ඒ දේ කරවන ලැදැයි සිතන රජුන් ඇමතිවත් කෙරෙහිය. ඒ කර්මාන්තයක් සඳහා තමන්ගේ ශ්‍රමය ශක්තිය නොමසුරුව පුද කළ ගැමියන් කෙරෙහි නොවේ. එහෙයින් සියලු ගැමියන් අපගේ උපහාරය බොහොමත් ඉතා කලතුරකි..."

ලොකෙඩ් ඉදන් මේ වැඩේ වෙනුවෙන් වැඩම කළ ගරු කරනු ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් ගැන සිහිපත් කරන්න ඕන. උන් වහන්සේ තමයි මහත්තම ශ්‍රී විදාදර්ශන විහාරාධිපති ශාස්ත්‍රවේදී කලාතුරු ගරු කොබ්බෑක විමලධර්ම ස්වාමීන් වහන්සේ. උන්වහන්සේගේ කාර්ය වුණේ පරණ සියලු කුමවලට නියම නිර්මාණයට වෛතසයේ මිතුරු සකස් කරලා දෙන එකයි. කැටයම් වැඩ නියම ස්වරූපය එන විදියට කරලා දෙන එකයි. මොකද උන්වහන්සේ ලොකෙඩ් වැඩ ඉන්න උස පුටිමා, කැටයම් නිර්මාණ එහෙම කරන මාලුරු නමක්.

"වෛතසයේ පාද බේදීම, මුලික කොටස් බේදීම මා අතින් කෙරුණා. වෛතසයේ ඇතැම් කොටස් ඒ වෙනකොටත් නිමවෙලා තිබුණ නත්තා ඒ අනුව පරිමාණයට ගැලපෙන්න දිග, පළල, උස අඩු වැඩ කරන මුණා. පාද බේදීමේදී මම අනුගමනය කළේ අපේ වැදගත්ම වෛතස රාජකාරීන් වහන්සේ නමක් වන රාවන්වැලි සෑය. කොත් කැරැල්ලයි, බිඳු බැඳවම රාවන්වැලි සෑයේ සේනාව, ඒ ගතිය කියෙනවා" සංගත තැටිගත වෙලා තිබුණ විමලධර්ම මාලුරුවන්ගේ පැහැදිලි කිරීමක කොටසකුයි ඒ.

"කොත්කැරැල්ල ඉන්දියාවේ ආභාෂයට කලා. අපට මේ දේවල් ලැබුණො ඉන්දියාවෙන්. සම් යම් වෙනස් කිරීම් කළත් කරන්න වෙන්නේ සීමාවල් ඇතිව. මුද්දිගනයේ නියම කොත්කැරැල්ලේ ආභාෂය තමයි මම ගත්තේ. ඒයා වලල තුනක් වෙන්න නිර්මාණය කලා." මාලුරුවෝ තව තවත් පැහැදිලි කලා. වෛතසයේ වැඩ විතරක් නෙව්; පිලිම වහන්සේ, වෛතස වරා නියමන ඇත් පවුර දොරු-කඩ ජල නියමන දැකැඩි පහණ, වාමන රූප නියමන මුරගල්, කොරවත් ගල් එහෙම කැටයම් කරලා හදලා තිම කළේත් උන් වහන්සේමයි.

අනුරාධපුරයේ මහමෙව්නා උයනේ මහා විහාරයට අයිති භූමි භාගයක දුටුගමුණු රජතුමා රැවන්වැලි සෑය තැනවෙලා ක්‍රිස්තු පූර්ව 161ත් 137ත් අතරදී. තෙවරක් වන්දනා කරලා මහ රහතුන් වහන්සේලාගේ ජයමංගල ගාථා සැපයුණා මැදදේ වෛතසයේ බිම් සැලසුමේ ලකුණු කළ බවත්

ඇමතිවරයෙකු ලවා රන් කුඩක් සහිත රිදී පර්චමණා දණ්ඩකය කරවමින් සළකුණු කලාට පස්සේ ඒ මැද න් හා රිදී සට, නන්නම් කළෙහි අට බැතින් කියලා රන්, රිදී ගොඩවූ තත්පත් කරපු බවත් වංශ කතාවල කිය-වෙනවා.

වඩු රියන් ගනක්; ඒ කියන්නෙ අඩි ආගතත් විස්සක් විතර ධර්ම ආපු ශක්තිමත් අන්තිවරම උඩ ඒයා වලල තුනක් හදලා ඒ උඩයි රාවන්වැලි සෑයේ ධාතු උරුමය හදලා නියමන්නේ. ගැඩය මොන වගේ වෙන්න ඕන කියලා රජතුමා ප්‍රසිද්ධ උඵ වඩුවෙත් ගෙන්නවෙලා අනුවමන් වී ශිල්පියා රන් කලියක් වතුරෙන් පුරවලා අතින් තවත් දිය වකක් ඒ නලියේ නියමන වතුර මතුපිටට ඇමමහම ඇඩ් ගෝලකාර පලිතුරක් වගේ මහා දිය බුබුලක් හට ගන්න බවත් ඒ බුබුලේ හැඩයට උරුමය හදලා බවත් මහා වංශයේ කියවෙනවා. ඒ බුබුලකාර හැඩයම තමයි ධම්මසරණ වෛතසයේ උරුමයකටත් අරුතෙහි කියෙන්නේ. ඒ දුටුරිවල උරුමය බැන්දේ ගොඩලින. ඉතින් ඒ වැඩ කරන ශිල්පියන් තමයි උඵ වඩුවෝ කියලා කැඳින්නවෙ. අන්තිමට දුටුගමුණු රජතුමාට මේ කර්මාන්තේ අහවර කරගන්න බැරවුණා. එතුමාගේ බාල සොහොයුරා, සද්ධාරිස්ස කුමාරයා තමයි (ක්‍රි. පූ. 137 - 119) වැඩේ ඉවර කළේ. එකකොට වෛතසයේ උස වඩු රියන් 120ක්, ඒ කියන්නේ අඩි 250ක් විතර වුණා. ක්‍රි. ව. 1872 දී මුල රජලා 1940 අහවර කරපු පිලිකාර කිරීමවලට පස්සේ අන් රාවන්වැලි සෑයේ උස අඩි 338ක්. විකමබය අඩි 370ක්. මය කතාවල් කිව්වේ අපේ ධම්මසරණ විහාරයේ

සිසිර දිසානායක

කටයුතු ඉවර කරලා සිහිතිවල "හාබර්" පාලමේ වෙරැන්වල (Strengthen) සැලසුම් වැඩ පටන්ගන්න යන්න මන්න මෙන්න කියලා නියැද්දි තමයි පන්ට ඒ මහත්තරන් මුණගැහිලා කතා කරන්න ඉඩ ලැබුණො. "කිත්ඛරෝ" පන්සලේ වෛතස හදුන්න කොන්ක්‍රීට් අනත තැනදිම මට මුලින්ම මෙත්තීස් මහත්තයා මුණගැනුණො." ලොකු පොඩි කටුරන් පාහේ එක

කරපු ඉදිකිරීම් අතරේ නියමන හොඳ උදාහරණයක්. මේ වාගේ අපේ නොයා ගැනිම් කරලා කොන්ක්‍රීට් තාක්ෂණයේ විස්ථකර්ම දේවල් ලෝකට හදුන්වලා උන්න අපේ කුලසියලු ඉංජිනේරු මහත්තරන්ගෙ වැඩක් කළුතර වෛතසය."

"අපි සිය සැරේ කතා කළෙත් මය වාගේ මාතෘකාවක් ගැන. අපේ මුතුන් මිත්තො කරපු කියපු දේවල් දැන් අපි මොනාටත් අරන් ඇවිත්!"

රජතුමාට වි ගොඩක නැත්තා ධාතෘකාර හැඩෙට ඊපාරාමය හදුන්න උපදෙස් දිලා නියමන්න මිනිදු මහ රහතුන් වහන්සේ ම ඊපාරාමයෙන් පටන් ගත් වෛතස කර්මාන්තෙ කුලසියලු මහත්තරුලා උන්න කාලය වෙනකොට කොන්ක්‍රීට් තාක්ෂණයෙන් දියුණු වෙලා දැන් මෙල්බර්න්වල අපේ ඇත්තෝ අතිතුන් කෙරෙනවා.

"මො මුලින් ම මුණ ගැනුණො ධම්මසරණ විහාරස්ථානාධිපති ගරු හා මවුන්නේ විසි ස්වාමීන් වහන්සේම."

"මහත්තරන් මය වැඩේට නම් හැමෝම එක වගේ සම්පත්වලින්, තමන්ගෙ කාලයෙන්, ශ්‍රමයෙන් දායක වුණා. ඒත් ඉතින් මුලිකවුණා පිරිස මහත්තරන්ට මුණගස්වන්නමො" උන්වහන්සේ පොරොන්දු වුණා. ගරු මාලිගානැත්තේ උපහානික ස්වාමීන් වහන්සේ සංගත තැටිගත කරලා තිබුණා වෛතසයට අදාල තොරතුරු නොයල උන්නා.

ඉතින් එක හවසක පන්සලේදී මේ ව්‍යාපෘති කණ්ඩායමේ කිපදෙනෙක්ම මුණගැනෙන්න පුළුවන් වුණා. නියාමක සැලසුමට (ඒපර වක්ක) ආවාස යෙයක්, ආන ශාලාවක්, ප්‍රධාන ශාලාවක්, ප්‍රාදිකාලයක්, බෝධිසරණය, වෛතසයක් එක්ක පොල් පහසුකම් ඇතුලත් වුණා. ඒ වගේම පහණකටත්, පිලිම වහන්සේ නමකටත් ඉඩ වෙන්

OUT NOW ...

BOXING DAY, a collection of short stories and poems written by the versatile writer Mathu H. Liyanage,

depicting a dramatic survival of a young girl taken away from her and survival skills of two young men suffering from HIV/AIDS and prostate problems; the story of an abandoned child from Sri Lanka adopted by a South Australian family; and a series of poems comparing the four seasons of the year with stages of human life, giving a realistic touch to both.

Books will be available from leading booksellers shortly or direct from the author. Money Orders or cheques for \$22.90 for a book, inclusive of postage, to Mathu Liyanage, 7 St Marys Street, St Marys, SA 5042.